

3. TIIVISTELMÄ TULOISTA

Tässä tiivistelmässä on koottuna suurimmat onnistumiset ajanjaksolta 1.1.2018-31.12.2019.

Valmennuksen tasa-arvoon voi vaikuttaa

Hankkeen tulokset ja kokemukset osoittavat, että valmennuksen tasa-arvoon voi vaikuttaa määrätietoisella ja pitkäjänteisellä työllä.

a) Tukea osallistujien urapolkuihin

Koko hankkeen ajan osallistujien palaute oli äärimmäisen positiivista niin hankkeen kokonaisuudesta kuin yksittäisistä toimenpiteistäkin. Saatujen palautteiden ja tietojen pohjalta voidaan todeta, että hankkeella on ollut myönteisiä vaikutuksia yksittäisiin osallistujiin ja heidän valmentajan polkuihinsa. Vaikutuksia saatiin aikaiseksi muun muassa tapaamisten, koulutusten ja mentoroinnin kautta.

b) Määrällisiä muutoksia etenkin maajoukkue-toiminnoissa

Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskuksen hankkeen lajikyselyistä koostamat johtopäätökset kertovat seuraavaa:

- Neljäsosa (25 %) naismaajoukkueiden valmentajista ja lähes kaksikolmasosa (64 %) muusta henkilöstöstä on naisia. Nämä osuudet ovat kasvaneet hankkeen aikana. Vastaavasti naiset miesten maajoukkueiden toiminnassa ovat edelleen harvinaisia.
- Myös naisjuniorimaajoukkueiden osalta naistoimijoiden osuuden kasvu on ollut merkittävää. Vuonna 2019 seitsemässä lajiliitossa toimi yhteensä 17 naisjuniorimaajoukkuetta, joiden valmentajista 45 prosenttia ja muusta henkilöstöstä 83 prosenttia oli naisia. Miesjuniorimaajoukkueissa naistoimijoita oli hieman yli viidennes kaikista toimijoista.
- Aikuisten pääsarjatoiminnassa naisten osuus oli myös pienoisesä nousussa. Naisten pääsarjoissa osuus oli kasvanut vuoden 2017 yhteensä 17,2 prosentista aina 20,7 prosenttiin vuonna 2019. Myös miesten pääsarjoissa toimi suhteellisesti hieman enemmän (2,9 %) naisia kuin aiemmin.
- Naisvalmentajien osuus hankelajeissa yhteensä lienee noin 15 prosenttia hankkeen päättyessä. Naisten suhteellista osuutta on lajikyselyn tietojen perusteella vertailla. Lievää kasvua voi kuitenkin olla, sillä 2017 loppuraportin tietojen perusteella hankelajien naisvalmentajien prosenttiosuudeksi laskettiin 12,5 %.

c) Lajiliittojen aktiivisuudella vaikutusta

Määrällisistä muutoksista on nähtävissä, että vaikutuksia on eniten niissä toiminnoissa, mitkä ovat lajiliittojen vastuissa. Nähtävissä on myös, että pisimpään mukana olleet ja koko hankkeen ajan aktiivisesti toimineet lajit saavuttivat eniten kehitystä hankkeen aikana.

Taulukko 1. Esimerkkejä naisvalmentajien määrän lisääntymisestä naisten pääsarjoissa hankkeen aikana lajeittain. Ringette, jääkiekko ja jalkapallo olivat hankkeessa alusta saakka mukana ja kuuluivat aktiivisimpiin hankelajeihin.

	2015 valmentajat yhteensä	2017 valmentajat yhteensä (päävalmentajat + muut valmentajat)	2019 valmentajat yhteensä (päävalmentajat + muut valmentajat)
Ringette	4	9 (2+7)	16 (5+11)
Jääkiekko	5	7 (3+4)	10 (4+6)
Jalkapallo	2	3 (1+2)	6 (1+5)

Medianäkyvyyttä valmennuksen tasa-arvolle

Medianäkyvyys lisääntyi hankkeen aikana ja viimeisellä hankekaudella hankkeen toimet saivat runsaasti tilaa lehdistä ja muun muassa Ylen MM-kisälähetyksissä. Medianäkyvyyden kautta valmennuksen tasa-arvoasiaa saatiin runsaasti julkiseen tietoisuuteen ja keskusteluun.

Esikuvien esiinmarssi

Hankkeen uusi kokeilu Kommentaattorikoulutus oli menestys. Koulutuksen innoittamana saatiin aiempaa enemmän naisvalmentajia kommentoimaan lajiensa otteluita tv-lähetysiin. Naisia oli enemmän asiantuntijoina etenkin naisten peleissä, mutta sen lisäksi naisia saatiin jonkin verran jo myös miesten otteluihin. Näiden asiantuntijoiden lisäksi esikuvia rakennettiin koko hankkeen ajan myös hankkeen tapaamisissa. Suomen Valmentajille karttui tietoa useiden palloilulajien naisvalmentajien urapoluista ja yhdistys pystyi tuomaan niitä esiin sekä omissa kanavissaan että median kyselyissä mielenkiintoisista haastateltavista.

Hankeyhteistyöllä hyötyjä

Koko hankkeen ajan Valmentaa kuin nainen -hankkeessa oltiin avoimia ja aktiivisia hankeyhteistyölle. Kertynyttä osaamista jaettiin muille myöhemmin alkaneille hankkeille ja hankkeiden yhteisillä toimilla saatiin maksimoitua resursseja ja tavoitettua laajempia ryhmiä.

Kansainvälistä merkittävyyttä

Kansainvälisyys lisääntyi koko hankkeen ajan. Hanketta esiteltiin niin valmennuksen kuin tasa-arvotyönkin maailmanlaajuisilla foorumeilla. Kansainvälisistä saavutuksista merkittävin oli se, että Maailmanlaajuisen tasa-arvoverkoston (IWG) neljän vuoden välein tehtävässä raportissa Valmentaa kuin nainen -hanke otettiin esimerkiksi valmennuksen osalta tasa-arvon edistämisen käytännön teoista. Myös pitkälti Valmentaa kuin nainen -hankkeen ansiosta Suomen Valmentajien toiminnanjohtaja sai kutsun Valmentajuuden maailmanjärjestön ICCE:n valmennuksen tasa-arvoa pohtivaan työryhmään.

Suomen Valmentajille valmennuksen tasa-arvon asiantuntijarooli

Tavoitteissa mainittua tutkimustiedon lisäämistä tehtiin raportoinnin yhteydessä sekä auttamalla opinnäytetöissä. Lisääntyneen tiedon ja kokemusten myötä Suomen Valmentajat sai hankkeen aikana valmennuksen tasa-arvon asiantuntijaroolin, mikä näkyi esimerkiksi median yhteydenottoina.

Lumipalloefektin aikaansaanti

Palloilulajien Valmentaa kuin nainen -hanke on ollut suunnannäyttävä ja käynnistämässä lumipalloefektiä, joka vie vauhdilla urheilun tasa-arvoa eteenpäin nyt ja pitkälle tulevaisuuteen. Esimerkiksi Suomen Olympiakomitean piirissä on meneillään useita johtamiseen liittyviä toimia, jotka ovat saaneet alkusysäyksen Valmentaa kuin nainen -hankkeesta. Hankkeen aikana myös Yle on tehnyt tasa-arvolupauksen, jossa nimenomaan on lisätty palloilulajien näkyvyyttä naisten osalta. Hankkeen hyvän maineen ansiosta on päästy vaikuttamaan myös kansainvälisiin foorumeihin.

Jatkuvuutta kehitykselle näkyvissä

Hankkeen tavoitteena oli luoda pysyviä toimintatapoja ja muutoksia mukana oleviin lajeihin. Hankkeen loppuvaiheessa panostettiin toimiin, jolla kehitys jatkuu hankelajeissa vielä hankkeen päättymisen jälkeenkin. Toimenpiteiden perusteella tuli vahva usko siihen, että kehitys ei pääty hankelajeissa, vaikka hanke loppuikin palloilulajien yhteisenä tekemisenä. Suomen Valmentajien toiminnassa hankkeen jatkuvuus näkyy Valmentaa kuin nainen kamppailulajeissa -hankkeessa, joka aloitettiin vuonna 2020 ja jossa hyödynnetään palloilulajien piirissä saatuja oppeja. On myös hienoa, että uuden hankkeen piirissä ei myöskään hylätä palloilulajien naisvalmentajia. He saavat kutsuja ja tukea joihinkin hanketoimiin yhdessä kamppailulajien naisten kanssa myös tulevana vuosina.